

Ikitaabo kyo'muleevi Hosheya Indangiriro

Yiki kitaabo, kiyerekiini ngiisi kwo Rurema ali mu kundana. Gomeeri, muka Hosheya, akajanda yiba, nga kwa'Bahisiraheeri nabo bakajanda Rurema. Kundu kwokwo, uyo Gomeeri Hosheya anamúguluula, anamúyegereza kandi imwage, nga kwo Rurema naye ali mu yegereza abandu baage kwo bamúgalukire.

Mu baleevi booshi, Hosheya naaho ye wâli shaaziri imbembe mu bwami bwa'Bahisiraheeri. Ku yikyo kyanya, bâli kola bagatwalwa mu mahanga. Umuleevi Hosheya âli kizi balangamira, mu kubamenyeesa hi'gulu lye'kihano, ngiisi kwo bagabiikwa mu maboko ga'bagoma baabo. Yabo bagoma, Hosheya anamenyeesa kwo bali Bahasuriya (7.11; 8.9; 10.6; 11.11).

Muziizi muguma gwi'sikamiro, guli mu Hosheya 6.6: «Byo ndoziizi, kutali kutangirwa amatuulo. Si ndoziizi kwo mukizi kundana. Na ndoziizi mube munyiji bwija, kwo nie Rurema. Yukwo, kwo kuhimiri ukukizi ndangira amatuulo go'kusiriiza.»

Íbiri mwo ku bwofi

a) Umukazi útali mwemeera, na yiba ali mwe-meera (1-3)

b) Kundu Abahisiraheeri batâli bemeera, haliko Rurema yehe ayamiri ali mwemeera (4-14)

¹ Ino ndumwa, Nahano akagimenyeesa umuleevi Hosheya, mugala Beeru. Ikyanya akamúmenyeesa yo, kyâli riiri kyanya kyo'butwali bwa mwami Huziya, no'bwa mwami Yotamu, no'bwa mwami Ahaazi, no'bwa mwami Hezekiya. Yabo booshi, bâli baami ba mu kihugo kye'Buyuda. Mu kyekyo kyanya, mwami Yerobwamu, mugala Yohaashi âli riiri mwami wa mu kihugo kye'Hisiraheeri.

Muka Hosheya na'baana baage

² Ino ndumwa, ikyanya Nahano akatondeera ukugimenyeesa mu Bahisiraheeri ku njira ya Hosheya, anamúbwira kwokuno: «Ugendi yanga umukazi mushule, gira akubutire abaana bo'bushule. Mu kugira kwokwo, ugayerekana ngiisi kwa'Bahisiraheeri nabo bakayigira bashule, mu kunjandagira nie Nahano, banakizi yikumba ibindi íbiri mu yikumbwa.»

³ Kwokwo, Hosheya anagendi yanga Gomeeri, munyere Dibulahimu. Uyo Gomeeri anaheeka inda, anabutira Hosheya umwana wo'butabana.

⁴ Nahano anabwira Hosheya: «Uyo mwana, umúyinike iziina Yezereheri. Mukuba mu ndekeera ye'Yezereheri, mwami Yehu akayita mwa'bandu bingi. Kwokwo mu siku nini-ini, imbaga yage, ngagihana. Kuguma na yibyo, ubwami bwa'Bahisiraheeri, nâye buhese.

⁵ Ku yikyo kyanya, imisi ya'basirikaani baabo, ngagivunira-vunira mu ndekeera ye'Yezereheri.»

⁶ Ha nyuma, Gomeeri anashubi heeka inda, anabuta umwana wo'bunyere. Rurema anabwira Hosheya: «Uyo mwana, umúyinike iziina Lo-Ruhama, (kuli kudeta: Ndakundwa). Mukuba, ndagaki kunda Abahisiraheeri, ndaganaki bakoga. ⁷ Haliko Abayuda boohe, ngaaba mbakuuziri, na mbakize mu bagoma baabo. Si kutagaaba ku miheto ya'basirikaani, kandi iri ku ngooti, kandi iri mu kukoleesa ifwarasi, kandi iri ábali mu zigendera kwo. Haliko nienyene, nie Rurema Nahamwabo, nie gabakiza.»

⁸ Uyo Gomeeri, iri akaba keera alyosa ulya munyere wage wa Ndakundwa kwi'beere, anashubi heeka inda, anabuta ugundi mwana wo'butabana. ⁹ Nahano anabwira Hosheya: «Uyo mwana, umúyinike iziina Lo-Hami, (kuli kudeta: atali we'mwani). Mukuba, Abahisiraheeri batakiri bandu baani. Naani, ndakiri Rurema wabo.*»

2

¹ Hâye be ulusiku lwa'Bahisiraheeri bagaluguuka kwo, halinde banabe kandaharuurwa nga mushenyu kwi'buga. Haaho, lyo Rurema atagaki shubi kizi babwira, mbu: «Mutali bandu baani.» Si agakizi babwira: «Muli baana ba Rurema úli mugumaana.» ² Ee! Abandu bo'bwami bwe'Buyuda na'bo'bwami bwe'Hisiraheeri bagashubi nywana, banayitoolere umutwali wabo muguma. Kwokwo, bagaaba bakoli

* **1:9** 1.9 Barumi 9.26.

jeberiri mu kihugo kyabo. Emwe! Yulwo lusiku, lugaaba lwa'kahebuuza imwa Yezereheri.

³ Rurema anabwira Hosheya kwokuno: «Ku kirya kyanya, ugakizi buuza beene winyu Hami, (kuli kudeta: bandu baani). Na baali biinyu, mugakizi babuuza Ruhama, (kuli kudeta: bandu bo nguuziri).»

Umukazi mushule alegwa

⁴ «Buno, uyiji lega nyoko, kuli kudeta ikihugo kye'Hisiraheeri.

Si yikyo kihugo kitakiri mukaanie, na naani ndanakiri yiba!

«Aahago! Umúkanukire, alekage ubushule bwage.

Hataki gire imirondo yo'bushule yo agaki kizi yambala.

⁵ Ne'ri angalahira, ngamúhogola imirondo, anasigale bukondwe, nga ngiisi kwo akabutwa,

ninamúsige mu kihugo íkiyumuusiri, halinde afwire mwo ne'nyoota.

⁶ «Ndanaki yuvwirwe abaana baage indengeerwa.

Si babusirwi ku bushule naaho!

⁷ Nyina alyagagi mukazi kokobola ku bushule.

Inda zaabo, ukuziheeka kuli mu múteeza ishoni.

Si akadeta: “Ngatibitira naaho áhali abashosi bo nguuziri,

na mbayiguze, gira bambeereze ibyokulya, na byo ngakizi nywa.

Bambeereze kiri na'mavuta ge'mizehituuni,
 ne'divaayi,
 kiri ne'mirondo mihange mu bwoya na mu
 kitaani.”

8 «Ku yukwo, uyo mukazi, ngola ngazitira injira
 zaage ne'mishuugi.

Ngamúsokanania uluzitiro, halinde ataki
 bone ho agalenga.

9 Kundu angatibita, mbu akulikire abashosi bo
 akuuziri, atagaki longa ukubaduuka.

Na kundu angabashakula, atagaki babona.

Haaho, anayiji fololokwa, ti: “Ipwi! Lekaga
 ngalukire ngana imunda yibanie.

Si yaho kare, nâli kizi tuula bwija, ukuhima
 kwo ngoli tuuziri zeene.”

10 «Uyo mukazi atayijagi kwo nie wâli kizi
 múheereza byoshi byo âli hiiti,

nge'ngano, ne'divaayi mbyahya, na'mavuta.

Nie wâli kizi múheereza kiri ne'harija, ne'nooro.

Kundu kwokwo, birya byoshi, âli kizi bitan-
 gira umuzimu Baali.

11 Kyo kitumiri byoshi, ngayiji múnyaga byo,
 nge'ngano keera izayera, ne'divaayi

mbyahya.

Ngamúnyaga kiri ne'mirondo yo
 n'gamúheereza,

mbu akizi bisha mwo'bukondwe bwage.

12 Ngolaga ngamúhogola imirondo yoshi, anasi-
 gale bukondwe.

Balya bakundwa baage, banabe bagweti
 bagamúloleera.

Ikyanya agateezibwa ishoni kwokwo, ndaaye úgayiji múkiza.

13 Kundu aki gweti agayishambaaza mu siku ngulu,
halikago ngazitwikiza zooshi.

Kuli kudeta isiku ngulu za ngiisi mwaka,
na ze'mbaluko yo'mwezi, na ze'Sabaato.

14 Na kundu agweti agaadeta kwa'bakundwa baage bo bakamúheereza ibindu bingi,
nge'mizabibu, ne'biti byo'mutiini,
haliko byoshi, ngayiji bishereeza.

Ahandu haabyo, ngahahindula mushaka.
Inyamiishwa naaho, zo zigakizi birya kwo.

15 Uyo mukazi, ngola ngamúhaniiriza.
Mukuba, áli kizi yokera imigisi yo'muzimu Baali umubadu.

Anakizi yilimbiisa ne'mbete, no'buhembe,
anatibitire imunda balya bakundwa baage.

Si niehe, anayami nyibagira lwoshi-lwoshi!»
Kwokwo, kwo Nahano adesiri!

Nahano akuuziri abandu baage

16 «Uyo mukazi, ngola ngashubi mútiza.
Ngamútwala mwi'shamba, na ngizi múganuuzza ku butuudu.

17 Ngamúgalulira indalo zaage ze'mizabibu.
Na njubi hindula Indekeera ya'Makuba,
imúbeere nga mulyango gwo'kugenda iwa mulangaaliro.

Haaho, agakizi ngunda bweneene, nga kwo áli kizi gira mu busore,
ikyanya n'gamúguluula mu kihugo kye'Miisiri.»

- 18 Nahano adetaga kwokuno: «Yulwo lusiku, ugambuuza “Yibanie”.
Si utâye ki shubi mbuuza “Baali witu”.
- 19 E Bahisiraheeri! Kundu halyagagi amaziina ga kwingi-kwingi ge'migisi ya Baali, gooshi ngagashaaza mu tunywa twinyu, halinde mutaki shubi gadeta.
- 20 Ku yulwo lusiku, tuganywana ikihango ne'nyamiishwa,
kiri no'tunyuni twa mu kyanyaanya, na byoshi ibiri mu yibulula, gira bitaki shubi mûteera.
Ngamûsaagiza kiri no'muheto, ne'ngooti, ne'zindi siribo zi'zibo,
lyo mulonga ukuramba mu mutuula.
- 21 Ngashubi kuyanga, halinde uyame uli mukaanie wa lwoshi-lwoshi.
Ugakizi tungaana imbere lyani, iri unakulikira ukuli, no'rukundo, ne'ndengeerwa.
- 22 Ngakizi yama ndi Rurema winyu.
Na niinyu, munamenye kwo nie Nahano.»
- 23 Nahano agweti agaadeta na kwokuno:
«Ku yulwo lusiku, ikyanya mugandabaaza, ngamûyitaba.
Ngaganuuzza igulu, linashuvye mu kumûlungikira invula.
- 24 Haaho, idaho ligayeza ingano, ne'mizabibu, ne'biti bye'mizehitsuuni.
Yizo mbuto zooshi zigakizi deta “Yezereheri”, kuli kudeta “Rurema ye mu byala imbuto”.
- 25 Ku kyekyo kyanya, ngamûyibyalira nienyene mu kihugo.

Na kundu mwâli kizi buuzibwa Ndakundwa
haliko leero ngakizi mùkunda.

Na kundu nâli kizi mùbuuza Mutali Bandu
Baani,
leero ngakizi deta Mukolaga be'Mwani.

Munayitabe, ti: "Ee ma! We Rurema witu.*"»

3

Hosheya no'mukazi mushule

¹ Nahano anashubi mbwira: «Ushubi kunda mukaawe, kundu agweti ugundi mushosi we'mbuga. Mu kugira kwokwo, lyo ugayerekana ngiisi kwo naani ngi kuuziri Abahisiraheeri, kundu baki gweti bagayitanga imwe'bindi ibiri mu yikumbwa, iri banabitangira imikate ye'mizabibu.»

² Iri n'gayuvwa kwokwo hi'gulu lya mukaanie, nanashubi gendi mùgonda ibingorongoro ikumi na bitaanu, ne'ndengo katundu zo'bulo. ³ Ha nyuma, nanamúbwira: «Tukola tugatuulanwa lwoshi. Ku yukwo, utwikirage ku bushule bwawe. Buno, utaki kolwe kwo washubi gwejerwa no'gundi mushosi yeshi. Kiri na naani, ngola ngaaba mwemeera imbere lyawe.»

⁴ Kwokwo, kwa'Bahisiraheeri bagaramba isiku nyingi, buzira mwami, na buzira batwali. Kiri ukutanga amatuulo kugaaba ndaakikwo. Kwakundi, indundo za'mabuye, na'bagingi, ne'migisi, ne'bikolanwa byo'kukizi hanuusa Rurema, bigaaba ndaakiby.

* **2:25** 2.25 Barumi 9.25.

⁵ Si ha nyuma, Abahisiraheeri bagagalukira Rurema Nahamwabo, banashubi kizi múkulikira. Bagayiji yibiika na ku mwami, wa mwi'kondo lya Dahudi. Ee! Mu siku ízigayija, bagagalukira Nahano, iri banakizi juguma imbere lyage. Nahano anakizi bagashaanira.

4

Rurema alega abandu baage

- ¹ E Bahisiraheeri! Muyuvwirizagye ngiisi kwo Nahano agweti agaadeta.
Si agweti agamùlega kwokuno: «Emwe! Mutali bemeera, mutanali mu kundana, ndaanaye úki kengiiri kwo nie Rurema ndi ho.
- ² Si mugweti mugadaakana,
iri munabeesherana, no'kukizi yitana,
no'kuyifunda mu bushule.
Mutakiri mu yihangirira, mugenderiiri naaho no'kukizi yitana.
- ³ Kyo kitumiri ikihugo kiinyu kikoli yumagusiri.
Ngiisi ábakituuuziri mwo, bakola mu fwa.
Kiri ne'nyamiishwa, zikola mu hera, kuguma no'tunyuni, ne'fwi.»

Rurema alega abagingi baage

- ⁴ «Hatagirage umundu úgakizi lega uwabo,
kandi iri amútwikiza ku byaha.
E bagingi! Nie gweti ngamùlega.
- ⁵ Si mugweti mugasiitara, gunakiri mwi'zuuba!
Ne'kyanya kya'kabigingwe, abaleevi bi-
inyu be'bibeessa, nabo bagayibumbulika
haashi.

Ubuzinda, nyoko Hisiraheeri, ngamúshereeza.

⁶ Na íbitumiri abandu baani bakoli gweti bagashereezibwa,
bwo babuziri ubumenyi.

E bagingi! Bwo mulahiiri ukummenya,
naani ngalahira kwo mutakiri bandu baani.
Na bwo mutaki twaziizi imaja za Rurema winyu,
naani ndagaki twaza abaana biinyu.

⁷ «Balya bagingi, ikyanya bagweti bagayushuuka,
ibyaha byabo nabyo, iri binayushuuka.
Kwokwo, ngahindula ulushaagwa lwabo, zibe shoni.

⁸ Ikyanya abandu baani bali mu tanga amatuulo go'kukogwa ibyaha byabo,
abagingi banabuli longa byo bagaalya.
Kyo kinatumiri baloziizi kwa'bandu bingi bakizi yifunda mu byaha.

⁹ «Yabo bagingi, ngiisi byo bali mu gira,
byo na'bandi bandu nabo bakola mu kizi gira.
Kwokwo, bwo booshi bagweti bagayifunda mu byaha,
ngabahaniiriza.

¹⁰ Kundu bagakizi lya bweneene, halikago batagakizi yiguta.
Na kundu bagakizi shulehana, haliko batagakizi buta.

Mukuba, nie Nahano keera bakanjanda,
banakizi kulikira íbiri mu yikumbwa.

11 Ubushule ne'ndalwe,
keera byakubika amenge gaabo.»

Rurema adaaka ukuyikumba imigisi

12 «Abandu baani bagweti bagahanuusa umugisi
gwe'kiti,
bali mu loogeza ishuvyo mu ngoni.

Bakoli ba bashule, bwo keera bakayihandula ku
Rurema wabo,
banatibitira mu biri mu yikumbwa.

13 Bagweti bagazamuukira ku marango, na ku
tugangazi,
banagendi tangira ye'mizimu yabo amatu-
ulo, banagiyokere no'mubadu.

Bali mu holeza mwi'dako lye'kiti
kyo'mwalooni, na kyo'mulubuna, na
kyo'mushishi, kwo biri ne'kimbehwa
kiija.

Kyo kitumiri banyere biinyu, na bali-kazi biinyu,
bagakizi yifunda mu bushule.

14 Kundu kwokwo, yabo banyere biinyu na
bali-kazi biinyu, ndagabahana hi'gulu
lyo'bushule.

Mukuba, kiri na'bagingi bagweti bagaagira
mwene byebyo byaha byo'kushulehana.

Bali mu kizi yibiika ku yabo bashule,
banagendi tangira imizimu amatuulo mu
mbeero.

Yayewe! Abandu, ku kyanya bakoli kubisirwi,
iri ulwabo, keera lwamala!

15 «E Bahisiraheeri, kundu keera mwayifundaga
mu bushule,

- haliko Abayuda batakwaniini ukubuyifunda
mwo! Nanga, maashi!
Mutakolwe kwo mwagenda i Girigaali,
mutanazamuukire i Beeti-Haweni.*
Mutanakolwe kwo mwabiika indahiro
ye'bibeesh, mbu:
“Kwi'ziina lya Nahano úyamiri ho!”»
- 16 Mukuba, yabo Bahisiraheeri bakola
mindagabika, nga ngaavu ye'njuuke.
Aaho! Kutagi kandi kwo Nahano an-
gaki baragira, nga bibuzi mu ndaraara
yo'muyonga?
- 17 Si balya beene Hifurahimu, imigisi keera
ikabashika!
Kwokwo, ngabaleka ngana, bakizi gira nga
kwo baloziizi.
- 18 Yabo beene Hifurahimu, ikyanya bali mu ba
keera bayusa ukunywa amaavu gaabo,
banayami gendi yifunda mu bushule.
Emwe! Basiimiri íbyangabateeza ishoni naaho.
- 19 Ku yukwo, imbuusi ngayu ya'kasuululu
igayami bayehuula.
Na yago matuulo go bagweti bagatangira
imigisi, gagabateeza ishoni.

5

Rurema akengula Abahisiraheeri

1 «E bagingi ba Rurema, muyuvwirize bwija.

* **4:15** 4.15 Beeti-Haweni mu kifuliuru: «Nyumba ya Mabi». Liri iziina lyo'kutuka i Beteeri hi'gulu lya gulya mugisi gwe'nyana úgwali riiri yo.

Na niinyu, mwe Bahisiraheeri! Mutegage amatwiri.
 Kiri na niinyu, mwe mulyagagi ba mu mulala gwe'kyami! Muyuvwirize.
 Si keera mukahubiisa abandu iriira munda i Misipa, kiri ne'Taboori,
 kyanatuma bagamùtwira ulubaaja kwo mukahuba!
 2 Keera mukabahumbira ikishimo kila, mbu bakitibukire mwo.
 Kwokwo, ngamùhaniiriza mweshi.

3 «E beene Hifurahimu, e Bahisiraheeri! Ndaabyo mwangambisha.
 Mukuba, byo mugweti mugaagira, byoshi mbiyiji-yiji ku bweranyange.
 Keera mukanyiyogookola, nga mushule úgweti úgayiyogookola yiba.
 Keera mukanayiyulubaza lwoshi-lwoshi!»

Hosheya ayerekeza Abahisiraheeri hi'gulu lye'migisi

4 Abahisiraheeri, ngiisi byo bagweti bagayidulumbika mwo,
 bitangabazigira kwo bashubi galukira Rurema.
 Mukuba, mu mitima yabo mukoli yamiri naaho zeezo nzaliro, batanaki yiji Nahano.

5 Balya Bahisiraheeri, beene Hifurahimu, ikyanya bali mu gira ibyaha, bali mu kizi yikangaata bweneene.
 Binali byebyo byaha, byo bitumiri bali mu siitara.
 Kiri na'Bayuda nabo, bagweti bagasiitara nga bo.

- 6 Bagweti bagakizi sholera ibitugwa byabo,
banagendi bitanga ituulo imwa Nahano.
Kundu kwokwo, batali mu múbona,
bwo keera akabayiyogookola.
- 7 Yabo Bahisiraheeri batakiri bemeera imwa
Nahano,
si bagweti bagabuta abaana imbuga.
Na bwo bali mu yikumba bye'bibeessa,
ha nyuma lyo'mwezi muguma, bagashereez-
ibwa kuguma ne'kihugo kyabo.
- 8 «Mukizi dihiriza ikibuga i Gibeya, kiri na mu
kaaya ke'Rama.
Mukizi yamiza-yamiza mu kaaya ke'Beeti-
Haweni, mu kubakengula.
Mwe basirikaani ba Binyamiini! Mushokolage
injira, mu kugendi lwa.
- 9 «E beene Hifurahimu, ulusiku ngamùhaniiriza
mwe milala ya'Bahisiraheeri, lyo mugayi-
bonera kwo.
Ndaakwo kundi!
- 10 Abimangizi ba'Bayuda, bakolaga mu zimba
amatongo ga beene.
Kinatume ngabafuka kwo'buraakari bwani
nga mwijulire gwa'miiji.
- 11 «Yabo beene Hifurahimu, bwo baloziizi bwe-
neene ukuyikumba imigisi,
kyo kitumiri bakola mu tindimazibwa bwe-
neene.
Ee! Ikyanya bali mu hanwa, bagweti bagavun-
guka.

12 Ku yukwo, beene Hifurahimu, ngabashereeza nga kulya akashwa kali mu shereeza imirondo.
Abayuda nabo, bagabungwa nga mbahwa nzibule.

13 «Beene Hifurahimu na'Bayuda, ikyanya bakabona ngiisi kwo balwaziri, banagendi tabaaza mwami mukulu we'Hasuriya.
Halikago, uyo Mwami atanahasha ukubabuka, atanabakiza.

14 «Niehe ngateera beene Hifurahimu na'Bayuda, nga ndare.
Ngaaba nga ndare mbamu, inalyagagi ndangi.
Ngabajanganula-janganula, na mbatwale ngiisi ho ndoziizi.
Ndaanaye úgayiji bafuusa.»

Rurema akyula kwo agabasiga

15 «Ha nyuma, ngagalukira ahandu haani, na mbeere haaho, halinde ku kyanya bagayaga kwo balyagagi banabuhube, bannandooze.
Ee! Ikyanya bagalonga amalibu, bagayami ndooza.»

6

Abahisiraheeri bayilega ku bulyalya

1 Haaho mugaadeta kwokuno: «E maashi, mugirage tugalukire Nahano!

Kundu akatujanganula-janganula, haliko ye ganashubi tukiza.

Na kundu akatubeza ziryana nguma, haliko ye ganashubi tulunga zo.

² «Ha nyuma lye'siku zibiri, agatuvyula tushubi ba bagumaana.

Ne'ri bwangakya, agashubi tugira ngiisi kwo twâli riiri,
gira tulonge ukuramba imbere lyage.

³ «Emwe! Bwangaba bwija tulongage ukumenya Nahano nga ngiisi kwo ali.

Ee! Tukizi gira umwete bweneene, halinde tumumenye bwija.

Na kwo kali kasiisa kwi'zuuba liri mu kizi huluka,

kiri ne'nvula iri mu bombeesa idaho ku mahona-nvula,

kwo kanalyagagi kasiisa kwo agatushuvya.»

⁴ Nahano abuuza kwokuno: «E beene Hifurahimu, na mwe Bayuda! Nimùgirage kuti?

Si urukundo lwinyu, luli mu yami nyerera nga luuta lwa shesheezi!

Luli mu ba nga kimi ikiri mu mala duba-duba mwi'zuuba.

⁵ Kyo kitumiragi n'gamùtumira abaleevi baani, bamùkenguule kwo ngamùyita.

Ee! Ngamùyita ku njira ya'magambo gaani.

Ninayami mùhana duba, nga kwe'kiriyamu kiri mu lyamuza.

6 «Byo ndoziizi, kutali kutangirwa amatuulo.
Si ndoziizi kwo mukizi kundana.
Na ndoziizi mube munyiji bwija, kwo nie
Rurema.
Yukwo, kwo kuhimiri ukukizi ndangira am-
atuulo go'kusiriiza.*»

Amabi gakwira hooshi mu kihugo

7 «Kundu keera tukanywana ikihango twe na
niinyu,
haliko mwanaba nga Hadamu, mwanaki-
hongola.
Mutanaba bemeera imwani.

8 «Abandu be'Giryadi balyagagi banangora-
mabi.
Ngiisi ho bagweti bagalenga, ishando zaabo
ziri mu siga ho'muko naaho.

9 «Abagingi baani nabo, balyagagi nga banyazi,
bwo bagweti bagategeera abandu, gira
babayite.
Ee! Ikyanya abalenga-njira bali mu genda i
Shekemu, banayami bayita.
Banali mu teezania ishoni, mu kugira íbitali
nga byo.

10 «Mu kihugo kye'Hisiraheeri, keera n'gabona
amagambo ge'kisoombeza.
Mwe beene Hifurahimu! Si mugweti mu-
gayiyulubaza nga bashule, mu kuyikumba
imizimu!

* 6:6 6.6 Mataayo 9.13; 12.7.

11 E Bayuda! Kundu nâli loziizi ukushubi
mùgenduusa,
haliko mukoli shungikiirwi ukuhanwa.»

7

1 Nahano anashubi deta kwokuno: «Ku kyanya
ndi mu looza ukukiza Abahisiraheeri,
ibyaha bya beene Hifurahimu binabe byo
bigashubi boneka.

Kiri na'mabi ga'Basamariya, nago ganayu-
lubuke.

Mukuba, bali banabibeesha.

Abazimba bagweti bagatula inyumba.

Kiri ne'mbuga, abanyazi bagweti baganyagaza
abandu.

2 Yabo bandu batayiji kwo ngweti ngabalangiiza.
Si ibyaha byabo, bikoli bazungulusiri.

Ee ma! Ngiisi byo bagweti bagaagira, ngoli
bibwinagi.»

Igambi hi'gulu lya'baami

3 «Abandu bagweti bagaagira amabi, gira lyo
basimiisa mwami.

Ikyanya bagweti bagabeesha, lya'bakulu bali
mu sheka.

4 Balya booshi, si balyagagi bashule!

Bali mu lungumirwa bweneene nga muliro
gwe'fuuru,

ùguli mu yaka buzira kugusibwa ukulyoka
ku kyanya umuyosi we'mikate ali mu
kanda irobe halinde ku kyanya irobe lig-
aaba keera lyaheema.

5 Ku lusiku lukulu lwa mwami, abakulu bali mu
lalusibwa na'maavu.

Mwami naye, anakomeerane ne'nzereezi.

⁶ Yabo bandu, si imitima yabo igweti igayaka nga fuuru!

Bushigi bwoshi, uburaakari bwabo buli mu hoocha.

Halikago, iri buli mu kya, bunayami yaka bwe-neene nga mbigi zo'muliro, wa gwi-gwi!

⁷ Yabo booshi, ikyanya baki duusiri nga fuuru, bali mu yami zimiiza abatwali baabo.

Bali mu yita abaami baabo booshi, mugumamuguma.

Kundu kwokwo, ndaaye kiri no'muguma wabo úli mu mbuuna ubutabaazi.»

Abahisiraheeri bayihega ku gindi milala

⁸ «Beene Hifurahimu bali mu komeerana ne'binyamahanga.

Bali bandu ba busha,
nga mukate úgwakalangwa buzira kuhindulwa.

⁹ Ibinyamahanga keera bikamúmala imisi, bátanamenya.

Yabo Bahisiraheeri, invwi keera zakwiraga itwe lyoshi, keera banaluha bweneene!

Kundu kwokwo, batali no'mwazi.

¹⁰ Bwo bagweti bagayikangaata bweneene, bakola bagaalegwa.

Kundu kwokwo, batagweti bagangalukira.

Batanagweti bagaagira, mbu banjakule.

¹¹ «Beene Hifurahimu balyagagi nga ngunde íri mu hendwa duba-duba.

Bali mu tee tabaaza abandu be'Miisiri.

Ha nyuma, banabuli gendi tabaaza abe'Hasuriya.

12 Aahago! Ikyanya bagaaba baki gweti baga-genda yo,
ngayami batega no'lushenga,
na mbashungululire haashi nga tunyuni twa mu
kyanyaanya.

Na bwo bagweti bagaagira amabi, ngayami
bahaniiriza.

13 Yayewe imwabo, bwo bakanyiyogookola!
Kundu nâli kizi looza ukubakiza, haliko
banakizi mbeeshera.

Aahago! Bwo keera bakandahira, leka ngana
bafwe!

14 «Kundu bagweti bagandirira, halikago kuli mu
ba naaho ku bulyalya.
Si bagweti bagayibulaga-bulaga ku ngingo
zaabo.

Banali mu yikera-kera,
mu kuhuuna imizimu ye'mahanga kwo ba-
longe ingano ne'divaayi.

Banaki genderiiri ukundahira.

15 Nie kabayigirizagya, nie kanababiika
mwe'misi.
Kundu kwokwo, banagenderera naaho
no'kunjungikira igambi libi.

16 Ikyanya bagweti bagalooza ubutabaazi,
batali mu bulooza imwani.
Balyagagi ba busha, nga muheto úguhengamiri.
Na bwo bagweti bagavwajagira byo'busha,
abimangizi baabo bagayitwa ku ngooti.
Abamiisiri bagakizi bashekeereza.»

8

Amahube mahamu ga'Bahisiraheeri

- 1 «Bwa'Bahisiraheeri bakahongolaga ikihango
kyani, batanatwaziizi imaja zaani,
abagoma bagayiji bayihwika kwo nga
nyunda, mu kubateera, wa vwi!
Kwokwo, mugirage mudihirize ibibuga, mu
kubakengula!
- 2 Yabo Bahisiraheeri, si bagweti bagandakira
kwokuno:
“Si ulyagagi Rurema witu! Aahago!
Ututabaale!”
- 3 Kundu kwokwo, baki genderiiri naaho
no'kushemya ibiri biija.
Kyo kinatumiri abagoma bakola bagabahi-
iva.
- 4 «Yabo bandu, si bali kizi yiyimikira abaami,
buzira kumbanuusa!
Banatoolaga na'batwali, buzira kummeny-
eesa.
Bagweti bagakizi tula imigisi mu harija, na mu
nooro,
kyo kitumiri bagashereezibwa.
- 5 E Basamariya! Gulya mugisi gwinyu
ugushushiini ne'nyana,
ngushombiri ngana-ngana!
Uburaakari bwani bukoli yasiri hi'gulu liinyu.
Aahago! Mugagenderera ukuyiyulubaza
halinde lihi?
- 6 Yugwo mugisi ugushushiini ne'nyana, si nalu-
ganda naaho ye kagutula,
gutawali ye Rurema yenyene!

Ku yukwo, iyo mugisi yinyu ye'Samariya, igahongolwa lwoshi.

⁷ «Yabo bandu, bakabyala imbuusi.

Si mu kuyimbula, bagakizi yimbula ikihuhuta!

Imbuto ze'ngano, kundu zigweti zigakizi mera mu ndalo,
halikago, ndaayo mihuli igakizi bitongeka kwo.

Na kundu yangatongesiri kwe'mbuto,
si ibinyamahanga byo bigakizi zirya.

⁸ Abahisiraheeri keera bamirwa.

Banakoli kabuliirwi mu mahanga, nga kirugu ikitakiri mu koleesibwa.

⁹ Ikyanya bakagendi tabaaza Abahasuriya,
banaba nga punda ugweti ugayangaara.

Si keera bakatangira ibindi bihugo ibindu, mbulyo babalanga.

¹⁰ Na kundu bakahaana indengu mu bandu ba'mahanga mingi-mingi,
si ngolaga ngabakuumania, gira bakoziwengana.

Ikyanya umwami mukulu agakizi balibuza,
bagakizi kandamirwa mwi'dako lyage.*

¹¹ «Beene Hifurahimu bagweti bagayiyubakira ututanda twingi-twingi,
gira bayishaagize ibyaha.

Ehee! Ha yutwo tutanda, ha'bandu bagweti bagashubi girira ibindi byaha.

* **8:10** 8.10 umwami mukulu kandi iri «umwami we'Hasuriya».

- 12 Kundu nâli kizi baheereza imaja íziri tiita,
si batazitwaziizi.
- 13 Abahisiraheeri basiimiri naaho ukubaaga am-
atuulo ge'bitugwa,
gira lyo bakizi lya inyama.
Haliko, imwani yago matuulo gaabo galyagagi ga
busha.
Bwo bâli gweti bagakizi yifunda mu mabi bwe-
neene, ngakizi gakengeera,
na mbahanirize, mu kushubi bagalulira i
Miisiri.
- 14 «Abahisiraheeri, keera bakayibagira Umulemi
wabo,
banayiyubakira inyumba nyiija-nyiija za ka-
hebuuza.
Abayuda nabo, keera bakayiyubakira inzitiro
ngomu mu twaya twabo.
Kundu kwokwo, tulya twaya, ngatujigiivya
twoshi, kuguma no'butibitiro bwabo.»

9

*Hosheya amenyeesa kwa'Bahisiraheeri bagaa-
hanwa*

- 1 E Bahisiraheeri! Mutakizi shambaala,
mutanakizi banda akabuuli, nga
kwe'binyamahanga biri mu gira.
Si mutali bemeera imwa Rurema winyu!
Si keera mukayiguliisa, gira mubaagage
bashule.
Musiimiri bweneene ukuhembwa ha ngiisi
kiyeluuliro hi'gulu lyo'bushule bwinyu.
- 2 Aaho! Buno, imimbu yinyu igamùniihira.

Mugaabula imizabibu mihyahya yo'kukanda
mwe'divaayi.

³ Mutagaki hanguulwa ukubeera hano mu ki-
hugo kya Nahano,
si mugagalukiraga i Miisiri.

Kiri na mu kihugo kya'Bahasuriya, mugakizi lya
ibitaluke naaho.

⁴ Mutagakizi ki tangira Nahano amatuulo
ge'divaayi.

Kiri na'matuulo giinyu ge'bitugwa, gatagaki
músimiisa.

Yago matuulo gooshi, gagaaba gakoli yulubiiri.

Gagaaba nga byokulya bye'kigandaaro.

Ngiisi úgaabilya kwo, naye agayami yulubala.

Ibyokulya mwene yiby, bagakizi birya
boonyene.

Halikago, bitakwiriiri bileetwe mu nyumba
ya Nahano.

⁵ Aaho! Kutagi kwo mugaagira ku ziry a siku
ngulu za Nahano?

⁶ Kundu mwangakira Abahasuriya,
haliko ikihugo kye'Miisiri kigaki mùhima.

Ee! I Mefisi, yo munda mweshi mugaziikirwa.

Kundu mushubi hiiti ibindu bye'kishingo,
halikago ikishuka kigabimera mwo.

Kiri ne'nyumba ziinyu, zigayijula mwe'migenge.

⁷ E Bahisiraheeri! Isiku zo mugaahanwa kwo,
keera zahikaga.

Kikola kyanya kyo'kuyihoola ibyaha biinyu.

Yizo siku, mwe Bahisiraheeri mukwiriiri muzi-
 menye bwija!
 Bwe'byaha biinyu bikoli luguusiri, munakoli
 shombiini bweneene,
 kyo kitumiri mugweti mugaadeta kwokuno:
 «Si abaleevi bakoli sirehiri!
 Abakozi ba Rurema, bakola mu deta íbitali
 nga byo!»

⁸ Umuleevi, kundu agweti agakolera Rurema mu
 kulaliira beene Hifurahimu,
 halikago, abandu bagweti bagamútega ngi-
 isi ho ali mu lenga.

Kiri na mu nyumba ya Rurema, bali mu ba
 bamúshombiri.

⁹ Mwehe, mugweti mugavwebeeba mu mabi,
 nga kwa'bandu be'Gibeya bâli kizi gira kare.
 Yago mabi giinyu, Rurema agakengiiri,
 aganamùhana hi'gulu lyago.*

¹⁰ Nahano adetaga kwokuno:

«Ikyanya n'gatee bona Abahisiraheeri,
 nanayiyuvwa nga mundu úwagwana imiz-
 abibu mwi'shamba.

Bashokuluza biinyu, bâli riiri nga bitumbwe bya
 mbere byo'mutiini.

Halikago, ikyanya bakahika i Baali-Pehoori,
 banayami tondeera ukuyikumba umuzimu
 Baali, kundu guli mu teezania ishoni.

Buzira kutinda, banabihuuka,
 banaba babi, nga gulya mugisi gwo bâli kizi
 yikumba.

* **9:9** 9.9 Batwi be'maaja 19-21.

- 11 Ku yukwo, ubulangashane bwa beene Hifurahimu bugabayisunga hala, nga hinyuni. Abakazi batâye ki heekage inda, batanâye ki bute!
- 12 Na kundu bangabiiri na'baana, si yabo baana, booshi bagaafwa. Ikyanya ngabasigaga boonyene, agaaba yayewe imwabo!
- 13 «Yaho keera, n'gabona ngiisi kwo beene Hifurahimu bâli biisirwi ahandu hiija bweene. Halikago buno, bakola bagatwala abaana baabo iwa kugendi yitwa.»
- 14 E Nahano! Kutagi kwo nangahuunira abandu baani? Ngahuuna kwo bakaabo batakizi buta. Amabeere gaabo, gatakizi yoza!
- 15 Nahano adetaga kwokuno: «Bakatondeerera ukugira amabi i Girigaali. Haaho, ho n'ganatondeerera ukubashomba. Na bwo baki gweti bagakizi gira amabi, ngabayimula booshi mu kihugo kyabo. Bwa'bimangizi baabo bakoli huniri booshi, ndagaaba ngi bakuuziri.
- 16 Beene Hifurahimu, keera bakanyanyagwa haashi. Imizi yabo, ikoli yumiri, ndaanabyo bitumbwe byo bagatongeka. Kundu bangabusiri abaana, banabe bakundwa baabo, halikago ngabayita naaho.»

¹⁷ Yabo beene Hifurahimu, Rurema wani agabal-
ahira, bwo batamúsimbahiri.
Bagaaba naaho bandu bo'kukizi zereera-
zereera mu binyamahanga.

10

*Abahisiraheeri, ibindu byabo byo'kuyikumba,
byashereezibwa*

¹ Abahisiraheeri bâli riiri nga muzabibu mwija,
úgwali kizi joojeka bweneene.
Halikago, ikyanya bakalonga ibindu bingi,
banatondeera ukukizi yubaka ututanda twa
kundi-kundi.
Na ngiisi kwe'kihugo kyabo kyâli kizi genderera
ukugala,
banakizi limbiisa inguliro zaabo ndaluule
zo'kuyikumbira kwo.

² Balya bandu, imitima yabo ikoli tebesiri bwe-
neene.
Bakoli kwaniini ukuhanwa.
Yutwo tutanda twabo, Nahano akola agatuhon-
gola.
Na zirya nguliro zaabo ndaluule, akola
agazivungula-vungula.

³ Ha nyuma, bagayiji deta, ti: «Íbitumiri tutahiiti
mwami,
bwo tutâli simbahiri Nahano.
Na kundu uyo mwami angabiiri ho, bikagi byo
angatugiriiri?»

⁴ Yabo Bahisiraheeri bagweti bagalagaania am-
agambo ga kwingi-kwingi,

banali mu gabiika kwe'ndahiro ze'kinyoma.
 Kwokwo, mu kutwa imaaaja, ukuli kukola mu
 bambalwa,
 nga kishuka ikimeziri mu ndalo mbinge,
 kinali mwo kolobwe.

⁵ Abasamariya bakoli gweti bagajuguma hi'gulu
 lya gulya mugisi gwe'nyana, uguli i Beeti-
 Haweni.

Ee! Bakoli yobohiri ibigagukoleka kwo.

Yabo bandu bakola mu gulirira bweneene,
 kuguma na'bagingi baabo!

Kundu bali kizi shambaala hi'gulu
 lyo'bulangashane bwagwo,
 haliko, gukola guganyagwa, gunatwalwe i
 mahanga.

⁶ Yugwo mugisi gukola gugatwalwa mu kihugo
 kye'Hasuriya,
 gunahaabwe mwami mukulu we'yo munda,
 libe ituulo lyage.

Yugwo mugisi, beene Hifurahimu bali kizi gubi-
 ika kwo'mulangaaliro,
 kyo kitumiri bagateezibwa ishoni.

⁷ Abasamariya kuguma na mwami wabo
 bagatwibwa,
 banatwalwe nga hiti ihiri mu yehuulwa ku
 nyaaja.

⁸ Na bwo bali kizi yifunda mu byaha mu mbeero
 ku marango,
 yizo mbeero zooshi, Rurema agazihongola.
 Kiri no'tutanda twazo tugamera kwe'migenge
 ne'bigunga.

Banatondeere ukubwira imigazi, ti: «Mutubindikire!»
 Banakizi bwira no'tugangazi, ti: «Mutuhongokerage kwo!*

9 «E Bahisiraheeri, ukulyokera ku kyanya mwâli
 ki riiri i Gibeya,
 muyamiri mugweti mugayifunda mu byaha.
 Kiri na buno, muki biyifuuziri mwo.†
 Si balya banangora-mabi be'Gibeya
 bakaminikwa!

10 Ikyanya ngola ibiringiini, naani ngamûteera.
 Ngakuumania ibinyamahanga, gira bimûlwise,
 binamûgire baja.
 Mukuba, ibyaha biinyu, keera byaluguuka.

11 «Mwe beene Hifurahimu muli nga nyana
 îkomiiri ukukizi fina ingano,
 iri inashambaalira umukolwa gwayo
 gwo'kugihungumula.

Halikago buno, kundu muhiiti igosi írinonosiri,
 ngola ngalishwekera mwe'ngata
 ye'mbahwa.

Kwokwo, mwe na'Bayuda, kiri na'bandi beene
 Yakobo, mugakizi yitubanula mu kuhinga
 indalo,
 kwi'daho íyumagusiri.

12 N'gamûbwira: “Mukizi byala íbikwaniini,
 lyo mukizi yimbula ibitumbwe byo'rukundo.
 Kundu imitima yinyu keera ikasiba, haliko muk-
 izi gisibuulula.

* 10:8 10.8 Luka 23.30. † 10:9 10.9 Batwi be'maaja 19–21.

Kikola kyanya kyo'kundoozagya nie Nahano,
halinde nyiji mùyonera íbikwaniini, bi-
namùhikire nga nvula.”

13 «Halikago mwehe, mwâli gweti mugakizi
byala amabi,
ganali gaago-gaago go mukayimbula.
Ngiisi kwo mukabyala ikinyoma,
keera mwalyagaga ibitumbwe byakyo.
Mwâli kizi langaalira imisi ya'basirikaani biinyu,
iri munayitoneesa kwo bo bagakizi
mùlanga.

14 Ku yukwo, mukola mugateerwa na'kashiba
ki'zibo.
Inzitiro ziinyu zooshi, zigayami hongolwa,
nga kwo mwami Salimani akashereeza
Beeti-Haribeeri.
Kiri na bamaawe, bakanyanyagwa haashi, ba-
nafwa kuguma na'baana baabo.

15 «E bandu be'Beteeri, maashi! Si mukoli
bihuusiri.
Kwokwo, niinyu mugaminikwa ngana!
Mango ulusiku lwo'kutwibwa kwe'maaja
lwahika,
lyo mwami wa'Bahisiraheeri naye agayami
yitwa.»

11

Rurema âli kuuziri bweneene Abahisiraheeri
1 «Hisiraheeri, ikyanya âli ki riiri mwana
mwanuke,
nâli múkuuziri bweneene.

Umwana wani, n'gamúhamagala kwo
alyokage i Miisiri.*

2 «Haliko, ikyanya nâli genderiiri
ukumúhamagala,
anakizi nyisunga hala.

Anakizi hoza imizimu ya Baali,
iri anayokera imigisi yayo umubadu.

3 Nienyene, nie kamúyigiriza ukugenda,
nanakizi músholera, mu kumúgwatira ku
maboko.

Kundu kwokwo, ataki bwinagi kwo nie
kamúlera!

Atanaki ndwaziizi.

4 Nâli kizi múrongoora, mu kukizi múgirira
bwija.

Nanamúkombeera bweneene ku rukundo.
Nanamúsaagiza irya ngata mwi'gosi lyage.

Nanakizi goka, mu kumúheereza byo
agaalya.

5 «Abahisiraheeri kundu bâli bandu baani, si
bakalahira ukungalukira.

Kyo kitumiri mwami we'Miisiri ye gashubi ba
mwami wabo.

Baganakizi kolera na mwami we'Hasuriya.

6 «Ingooti zikolaga zikalavya-lavya mu twaya
twabo.

Abagoma banakizi yifunda mu miryango
yabo.

Mwomwo, mwe'shungi zaabo mbi zigahekera.

* 11:1 11.1 Mataayo 2.15.

7 Abandu baani keera bakahiga kwo banjande.
Kundu bali mu kizi deta kwo nie riiri hi'gulu lya
byoshi,
haliko ndaaye úli mu mbeereza ulushaagwa
mu kati ko'kuli.

8 «E Bahisiraheeri, ka byanganzigira kwo
nimùjande?
Kutagi kwo nangamùbiika mu maboko
ga'bagoma?

Ka mubwini kwo nangamùshereeza,
nga kwo nâli shereziizi akaaya ke'Hadima?
Ka nangamùhongolera akaaya,
nga kwo n'gahongola akaaya ke'Seboyimu?
Nanga maashi!

Umutima gwani, gutaki yisiri mu nda!
Na ngweti ngamùyuvwirwa indengeerwa
bweneene.

9 Aahago! Buno, ndagaki mùfuka kwo'buraakari
bwani,
ndaganaki mùshereeza.

Si nie Rurema, ndali mundu wa kufwa naaho.
Niehe, ndi Mutaluule mu kati kiinyu, nda-
ganamùyijira mu buraakari.

10 «Bwo nie nahamwinyu, mugaki ngulikira.
Nâye ki lundume nga ndare.

Ne'kyanya ngalunduma,
abandu baani bagakizi nyijira ukulyoka
imbembe bakoli yobohiri.

11 Na kwakundi, bagalyoka ne'Miisiri, bakoli
jugumiri nga tunyuni.

Banalyokage mu kihugo kye'Hasuriya, bali
nga ngunde.
Ngashubi bagalulira mu kihugo kyabo.»
Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

12

¹ Beene Hifurahimu keera bambetuza ikinyoma.
Abahisiraheeri, si bagweti bagandyalyania.
Abayuda nabo, batatwaziizi Rurema,
kundu alyagagi Mutaluule, anali mwemeera.

² Emwe! Yabo beene Hifurahimu, bali mu shiiba
bagweti bagalandiriza imbuusi ukulyoka
isheere.
Bagweti bagakizi deteereza ibinyoma, iri
banayitana.
Banagweti baganywana ikihango na'Bahasuriya.
Banagweti bagalungika amavuta
ge'mizehitsuuni i Miisiri, lyo balonga
yo'butabaazi.

³ Nahano agweti agalega Abayuda, beene
Yakobo.
Anakola agabahana hi'gulu lyo'bulyalya
bwabo.
Ee! Agabahaniiriza, ukukulikirana na ngiisi kwo
âli kizi gira.

⁴ Uyo Yakobo, ikyanya âli ki riiri mu nda ya
nyina,
anakizi zezeera umukulu ku kasiizira.
Ne'ri akaba akola mundu úkoli bwini,
anayiji hagana kiri na Rurema yenyene.

⁵ Ee! Anahagana no'muganda, anamúhima.

Yakobo anamúyinginga kwo
amúgashaanire, iri anahonya imigenge.
Ha nyuma, ikyanya âli riiri i Beteeri, an-
abonaana na Rurema masu ku gandi.

Ikyanya âli riiri yaho, Rurema
anamúganuza.

6 Nahano, ye nali mu buuzibwa Rurema
wo'bushobozi bwoshi.
Yenyene naaho, ye Nahano.

7 Kwokwo buno, mugalukirage Rurema winyu!
Munakizi múyegamira.
Mukizi kundana, iri munakizi gira íbikwaniini.

8 Abahisiraheeri basiimiragi ukukizi tebana.
Bagweti bagakizi koleesa ibigero byo'kugungana.

9 Yabo beene Hifurahimu bagweti bagayiraata
kwokuno:
«Twehe, tuli bagale! Si tukoli yigaziizi!
Ndaaye úkabona ngiisi kwo tugweti tugagun-
gana.
Ndaanalyo igambo lyo twangalegwa kwo.»

10 Nahano adetaga kwokuno: «Mumenyage kwo
nie Rurema Nahamwinyu.
Nie kamúyosagya mu kihugo kye'Miisiri.
Kundu kwokwo, mugaki gooka, mu kushubi
tuula mu maheema,
nga kwo mwâli kizi gira ku siku ziinyu
ngulu.

11 Nâli kizi ganuula na'baleevi,
nanakizi mùyigiriza ku njira ya'mabone.

12 «Halikago, abandu be'Giryadi boohe, balya-
gagi banangora-mabi,
banali ba busha-busha.
Kundu bagweti bagatanga amatuulo ge'shuuli i
Girigaali,
halikago ututanda twabo tugahongoka,
tunasigale nga mbongolo mu ndalo.»

13 Yakobo akatibitira mu kihugo kye'Haraamu.
Ne'yo munda, anakolerana, gira lyo alonga
umukazi.
Ee! Âli kizi ragirirana ibibuzi lyo amúgonda.

14 Ha nyuma, Nahano anakoleesa umuleevi
mu kulyosa Abahisiraheeri mu kihugo
kye'Miisiri.
Na ku njira yo'yo muleevi, Rurema anakizi
balanga.

15 Si yabo beene Hifurahimu, banayagaza Na-
hano bweneene, mu kukizi yitana,
banakizi múgayiriza.
Kyo kitumiragi Nahano agabahaniiriza hi'gulu
lye'byaha byabo.

13

1 Yahoo keera, ikyanya Hifurahimu âli kizi deta,
abaabo booshi bâli kizi múyoboha, iri bana-
juguma.
Mukuba, yabo ye wâli kuliiri abaabo.
Halikago, ikyanya bakatondeera ukuyikumba
umuzimu Baali,
lyo bakayiji yikululira ulufu.

² Na buno, beene Hifurahimu bagenderiiri ukuy-
ifunda mu byaha,
mu kukizi yitulira imigisi mu harija.

Bâli kizi koleesa ubuhinga na'maboko gaabo,
banakizi deta: «Iyo migisi, mukizi gitangira
amatuulo!»

Banadete kandi: «Iyi migisi ye'nyana, mukizi
ginyunyuguta!»

³ Yabo bandu, bwo bakagiraga kwokwo, bagany-
erera nga luuta lwa shesheezi,
banamale nga kimi, ku kyanya izuuba liri
mu tunduuka.

Bagayeluulwa nga byula ha kiyeluuliro.

Banabe nga kyusi, ikiri mu huluka imbuga
mu kulenga ha kaazo.

⁴ «Mumenyage kwo ho n'gamûlyokeza mu ki-
hugo kye'Miisiri,
nie Nahano Rurema winyu.

Ndaanaye gundi Rurema, átali nienyene.

Ndaanaye gundi Lukiza ye mugweti.

⁵ Ikyanya mwâli riiri mwi'shamba, lyâli yu-
muusiri, halinde abandu banakizi ny-
ooterwa.

Kundu kwokwo, nâli kizi mùkuya-kuya bwe-
neene.

⁶ «Haliko, ikyanya n'gamûheereza ibyokulya,
mwanayiguta.

Haahago, mwanatondeeza ukuyikangaata,
mwanayami nyibagira lwoshi-lwoshi.

⁷ Ku yukwo, ngola ngamûteera nga ndare.

Ninamûtegeere ku njira nga ngwi.

8 Ninamùjanganule-janganule, nga nyamiishwa ndangi íyanyagwa abaana baayo.
Ninamùmiranguse nga ndare,
Ninamùgire buvungu-vungu nga nyamiishwa ya mu kishuka.

9 «E Bahisiraheeri, si mukola mugashereezibwa!
Kundu nie mutabaazi winyu, haliko nienyene nie gamùshereeza.

10 Aahago! Mwami winyu ali hayi?
Lekagi, abe ye gayiji mùkiza!
Mu kihugo kiinyu, abatwali biinyu bali hayi?
Si mwenyene mukambuuna bo, ti:
“Utuheerezagye mwami kuguma na'batwali biitu.

11 Kyanatuma ngamùheereza mwami,
haliko kukaba ku buraakari bwani.
Uyo mwami, ku bwobwo buraakari, nanashubi yiji múlyosa.”

12 «Yabo beene Hifurahimu, amabi gaabo gakola masingule mu kihinda.

Ibyaha byabo, bikoli balindiriziizi ikihano.

13 Bakoli gweti bagalyanirwa, nga mukazi úkola mu liibwa no'mukero.

Banali kandi nga mwana muhwija.

Uyo mwana, si ikyanya kyo'kubutwa ali mu lahira ukuhuluka mu nda ya nyina!

14 Yabo bandu, ka ngwiriiri nyiji bakiza mu shinda?

Ka mbakize na Narufu? Nanga, maashi!

E Narufu! Uleetage ikiija!

Na naawe, e Nakuzimu! Uyiji bashereeza!

Ee! Ndagaki babonera kandi ulukogo! * »

- 15 Yabo Bahisiraheeri, bo bagendukiirwi bwe-
neene mu bandu be'gindi milala!
Kundu kwokwo, Nahano agavyula ikihuhu-
uta ukulyoka isheere.
Kigahuluka mwi'shamba, kinayiji kanya ibirigo
byalyo.
Kiri ne'shyoko zaalyo zinayume.
Yabo Bahisiraheeri, ibihinda byabo byoshi,
agabishereeza ngana-ngana.

14

- 1 Abatuulaga be'Samariya bakahuba, banayiyo-
gookola Rurema wabo,
kyanatuma bagaahanwa.
Bagayitwa ku ngooti.
Na'baana baabo, bagahondwa-hondwa.
Na bamaawe ábakoli hiiti inda, bagabundu-
ulwa amabunda.

*Ábali mu twikira ku byaha, bali mu
gashaanirwa*

- 2 E Bahisiraheeri! Si birya byaha biinyu byo
bitumiri mukatindimazibwa!
Aaho! Mugalukirage Rurema Nahamwinyu!
- 3 Ne'kyanya mugamúgalukira, mumúhuune
ulukogo, mu kumúbwira:
«Utukogage amabi giitu gooshi, unatuyakiire ku
lukogo lwawe.

* **13:14** 13.14 1 Bakorindo 15.55.

Kwokwo, lyo tugakuyivuga ku mitima yitu
yoshi.

⁴ Abahasuriya boohe, batashobwiri ukutukiza.
Tutanganaki langaalira ifwarasi zi'zibo.

Kiri ne'yo migisi yo tukayibaajira twenyene,
tutagaki shubi gitabaaza, ti: "We Rurema
witu!"

Si imwawe naaho, yo munda ifuuvi iri mu
bonerwa indengeerwa!»

⁵ Nahano adetaga kwokuno:

«Kundu mutali bemeera, haliko ngamùkiza.

Na njubi mùkunda ku mutima gwani
gwoshi.

Emwe! Ndâye ki mùrakarire kandi.

⁶ Imwa'Bahisiraheeri, ngayama ndi nga kimi.

Nabo, bagayasa nga muzabibu.

Bagayisa imizi mu luvu bweneene, nga kiti
kyo'mwerezi gwe'Lebanooni.

⁷ Amatavi gaabo, gagayajabana bweneene,
nga matavi ge'biti bye'mizehituuni.

Banabe no'muhongolo mwija, nga gwa twaso
two'mwerezi gwe'Lebanooni.

⁸ Bagashubi tuula mwi'dako lyo'bulaazi bwani,

Bagakizi gangaala nga ngano,

Banayase bwija nga mizabibu.

Bagaaba no'muhongolo mwija, nga
gwe'divaayi ye'Lebanooni.

⁹ «E beene Hifurahimu maashi! Mutwikire
lwoshi ku migisi.

Ikyanya mugweti mugandabaaza, si nie mu
mùshuvya,

na ndi mu kizi mùkuya-kuya.
Ngamùbeera nga kimbehwa kye'kiti íkiyamiri
ne'bihunda.
Ne'bitumbwe biinyu byoshi, mugakizi bi-
longera imwani.»

¹⁰ Yago magambo, ngiisi úli no'bwitegeereze,
akizi gasobanukirwa.
Anakizi gayuvwiriza ku bwitegeereze.
Bwe'njira za Nahano zigolosiri, abandu bo'kuli
bali mu zikulikira.
Si abanabyaha boohe, bagweti bagazigwa
mwo.

**Ibibiriya: Igambo Iya Rurema mu ndeto
ye'kifuliiru
Fuliiru: Ibibiriya: Igambo Iya Rurema mu ndeto
ye'kifuliiru (Bible)**

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Fuliiru

Contributor: SIL International (in Africa)

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Feb 2023 from source files
dated 29 Jan 2022

871cddeb-c358-58e1-a46a-1b6006a51f3b